

РЕШЕНИЕ

№ 5921

гр. София, 20.10.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 41 състав,
в публично заседание на 07.10.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Луиза Христова

при участието на секретаря Мариана Велева, като разгледа дело номер **6480** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК. Образувано е по жалба на Х. Х. С. – лично и като законен представител на дъщеря му М. Х. С., чрез адв. Д., срещу заповед № ЗД/Д-С-СЛ-001 от 17.03.2021г. на ид директора на дирекция „Социално подпомагане“ - С., с която е наредено същия да ползва социална услуга „Семейна подкрепа за преодоляване на родителско отчуждение“ във фондация „За нашите деца“ при ЦОП „Св. С.“ за срок от 6 мес., считано от датата на издаване на заповедта, и дъщеря му да ползва социална услуга „Психологическа подкрепа“, както и да се осъществяват срещи между нея и майка ѝ в присъствието на психолог по предварително договорен график в същата фондация за същия срок. Предметът на жалбата е уточнен с молба от 12.08.2021г.

Жалбоподателят сочи, че дъщеря му не е дете в риск по смисъла на §1, т.11, б. „в“ от ДР на ЗЗДет. поради опасност от увреждане на нейното физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие, изразяваща се в това, че бащата не сътрудничи на ДСП – С.. Напротив, производството е иницирано по подаден сигнал именно то него, като същият не отказва срещи със социалните работници, а детето е консултирано от психолог. Физическото здраве на детето се проследява от личен лекар, а по отношение на интелектуалното му развитие, то посещава престижно учебно заведение като показва отлични резултати в обучението. Поради това не са необходими наредените с процесната заповед социални услуги. Соочи се като процесуално нарушение неизслушването на самото дете, което е навършило 10год. Възражава се срещу разпоредените срещи с майката на детето, тъй като детето няма

такова желание. Предвид горното се претендира отмяна на процесната заповед. Ответникът - ид директора на дирекция „Социално подпомагане“- С., в молба от 23.07.2021г. оспорва жалбата. Изразява становище, че предвид предмета на делото, изслушването на детето в съдебна зала не е в негов интерес. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар на пълномощника на жалбоподателите.

Заинтересованата страна – Д. Х. С., редовно призована, в становище от 05.10.2021г. оспорва жалбата и моли същата да бъде отхвърлена като неоснователна.

Прокурор от Софийска градска прокуратура, редовно призована, не взема участие в производството по делото и не изразява становище по законосъобразността на оспорения акт.

Административен съд София-град, след като обсъди релевираните с жалбата основания, доводите на страните, прецени събраните по делото доказателства и на основание чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146 от АПК, провери изцяло законосъобразността на обжалвания акт, намира следното от фактическа страна:

На 30.05.2017г. съдът по семейни дела в Б., Великобритания, е постановил, че детето М. Х. С. ще живее при майка си и баща си на базата на разменени седмици. Дватама родители трябва да осигурят възможност на М. веднъж всяка вечер да осъществи непряк контакт по Скайп с другия родител, или по друго договорено време. С предизвестие от 3 мес. единия родител ще може да пътува с детето до 28 дни, като представи на другия родител билет за обратно връщане, номер на включен и зареден мобилен телефон, и осигури възможност за разговор с другия родител не по-малко от три пъти всяка седмица.

В отдел "Закрила на детето" в ДСП С. през 2017г. е подаден сигнал от Д. Л. С., че дъщеря ѝ М. е при баща си, който не я връща на майка ѝ, въпреки установения режим на упражняване на родителските права. Бащата взел детето на 10.07.2017г., за да отидат на почивка във Франция, и повече не се върнали във Великобритания, където майката продължава да живее. С влязло в сила решение № 2796/04.05.2018г. по гр.д. № 15253/2017г. на СГС, IV брачен състав, е уважена молбата на Д. Л. С. срещу Х. Х. С. като е разпоредено незабавното връщане на детето в държавата, на чиято територия е обичайното му местопребиваване – Великобритания. Издаден е изпълнителен лист, по който е образувано изпълнително дело № 20189190400101 по описа на ЧСИ С. А.. От този момент до 15.06.2020г. ДСП С. няма информация за местонахождението на детето и неговото състояние. На посочената дата бащата на детето е посетил ДСП С. и е подал молба да получи подкрепа и психологическо консултиране за дъщеря си. Тъй като не е подал заявление за насочване към доставчик на социална услуга, ответникът се е свързал с психолога, който работи с детето на частни начала – Д. П.. Негови служители са посетили и домашния адрес на детето в [жк], където живее с баща си, който е посочил, че предстои да започне работа в болница Т. като сърдечен хирург. Получено е писмо от британското училище в [населено място], където детето учи и има много добри резултати. Установен е личния лекар на детето, който следи здравословното му състояние. В молба от 06.07.2020г. майката на детето е заявила, че с оглед двегодишното прекъсване на отношенията ѝ с детето, желае срещите с него да се осъществяват в присъствие на психолог. Същевременно държи да се изпълни съдебното решение по предаване на детето. В тази връзка ответникът е уведомен от ЧСИ за необходимостта да предприеме мерки по чл. 23, т.6 от ЗЗДет. На 14.07.20г. е протоколиран телефонен разговор на Х. С. със служител на ДСП – С., в който е

посочено, че същият отказва да посети Отдел „Закрила на детето“ – С.. На 24.08. и 25.08.2020г. служители на ДСП – С. са направили нови опити да се свържат с бащата на детето, но първо телефонът му е бил изключен, а след това никой не е отговарял. Такива опити са направени и на 17.09.2020г. и 05.10.2020г., но безуспешно. На 08.10.2020г. е проведена семейна конференция във връзка със случая, на която са присъствали служители на ответника, майката на детето и представители на фондации, които организират социални услуги. Бащата на детето и психологът, който го консултира, са отказали да присъстват на срещата. Взето е решение да се издаде заповед за ползване на социални услуги от бащата и детето, както и за осъществяване на контакт между него и майка му. На 10.12.2020г. отново е направен опит за телефонен разговор с бащата – неуспешен.

Въз основа на гореизложеното на 17.03.2021г. е изготвен доклад-предложение за ползване на социални услуги, тъй като се касае за дете в риск и бащата не сътрудничи на ДСП – С.. Въз основа на него е издадена процесната заповед № ЗД/Д-С-СЛ-001 от 17.03.2021г. на ид директора на дирекция „Социално подпомагане“ - С. за ползване на социални услуги от бащата и детето за срок от 6 мес., както и за осъществяване на срещи между детето и майката в присъствието на психолог. Заповедта е съобщена на бащата и детето на 22.06.2021 г.

По делото е приложен социален доклад от ответника от 23.07.2021г., според който между бащата и детето има емоционална връзка. Детето не е виждало майка си от 2 год. и е склонно да я види, но на безопасно място и в присъствие на други хора. Констатирано е, че съществува опасност от нарушаване на емоционалната връзка между майка и дете, ако такива срещи не се осъществят. Освен това е образувано изпълнително дело по предаване на детето въз основа на влязлото в сила решение на по гр.д. № 15253/2017г. на СГС, IV брачен състав, което също налага психологическо консултиране и подкрепа на бащата и детето. Същевременно бащата на детето не съдейства на ДСП, като не вдига телефона си, не подава заявление за ползване на социална услуга и не проявява готовност за съдействие. Психологът, който работи с детето, и който е нает от баща му, не участва в конференцията за решаване на случая, тъй като е зависим от жалбоподателя.

При така установеното от фактическа страна, съдът достигна до следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима като депозирана в законоустановения за това срок от лица, които имат правен интерес от оспорването, доколкото са пряко засегнати от оспорения акт. Разгледана по същество, жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

На първо място, оспорената заповед е издадена от компетентен административен орган и в пределите на неговата власт съгласно заповед № ЧР-5 426 от 28.10.2020г. на изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане, поради което не е налице предпоставката за отмяната му по смисъла на чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 1 от АПК.

На второ място, оспорената заповед в законоустановената форма и не подлежи на отмяна съгласно чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 2 от АПК. Посочени са обективно и пълно фактическите и правните основания за издаване на акта, както и неговата разпоредителната част. Конкретизирано е поведението, което следва да имат бащата и детето – ясно е разписано действието или бездействието, което се очаква да извършат с цел преодоляване синдрома на родителското отчуждение и риска, който

съществува за детето. Мотивите на административния акт се допълват изцяло от събраните по преписката писмени доказателства, в съответствие с предвиденото в ТР № 16/1975 г. на ОСГК на ВС /Решение № 14831 от 03.12.2018 г. по адм. дело № 8641/2018 г., VI отд. на ВАС/.

На трето място, съдът констатира, че не са допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила – предпоставка за отмяна на задължителното предписание на основание чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 3 от АПК. Специализиран орган за провеждане на политиката за закрила на детето в общината е дирекция ДСП, в която се създава отдел за закрила на детето /чл. 20, ал. 1, чл. 6, ал. 1, т. 2 ЗЗДт/. Съгласно чл. 20, ал.1 -4 от ППЗЗД при постигане на съгласие за предоставяне на социални услуги и избор на доставчика на социалната услуга между дирекция "Социално подпомагане" и родителите на детето или настойниците и попечителите те подават писмено заявление до директора на дирекция "Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето. Дирекция "Социално подпомагане" дава направление съгласно приложение № 4 до доставчика на социалната услуга. В случаите, при които не може да се постигне контакт или няма заявено желание от страна на родителите, попечителите, настойниците или лицата, които полагат грижи за детето, ползването на социални услуги се извършва въз основа на заповед на директора на дирекция "Социално подпомагане" или съдебно решение. Насочването към подходящи социални услуги в общността представлява мярка за закрила в семейна среда, която се осъществява от доставчици на социални услуги или ДСП като при осъществяване на своите функции и правомощия органите за закрила на детето се ръководят от висшите интереси на детето във всички свои действия, отнасящи се до децата и техните семейства/чл. 4, ал. 1 ППЗЗДт/. Закрила на дете се предоставя след оценка на постъпил сигнал в ДСП, в конкретния случай – молба от бащата и сигнал от майката на детето. Същите са разгледани от териториалната структура на Агенцията за социално подпомагане – ДСП – С., по настоящия адрес на детето /§ 1, т. 15 ДР ЗЗДт/. Извършени са проучване и оценка на сигнала, открит е случай поради установяване на риск за детето. Спазени са разпоредбите на чл. 14 и чл. 15 ППЗЗДт. Събрана е необходимата информация от семейството, детето, училището, личен лекар, психолог, който работи с детето, вкл. и са ползвани и други източници на данни за взаимоотношенията на родителите и делата, които водят един спрямо друг - действия, които рефлектират и върху детето и върху отношението му към всеки един от неговите родители. Предвидени са мерките за закрила, които следва да бъдат осъществени чрез социални услуги – психологическо консултиране, срещи между детето и майка му в присъствието на психолог чрез Център за обществена подкрепа „Св. С.“. Поради липсата на желание от страна на бащата да ползва социални услуги и невъзможността да се постигне контакт е издадена процесната заповед. Формира се извод за спазване на процесуалните правила, от категорията на съществените, при това изцяло и в защита интересите на детето, поради което и не налице основанийето за отмяна на акта по чл. 146, т. 3 АПК.

На четвърто място, следва да бъде извършена преценка за спазването на материалния закон и неговата цел по смисъла на чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 4-5 АПК. Спазена е разпоредбата на чл. 142 АПК относно подвеждането на действително осъществилата се фактическа обстановка под релевантния по време, място и лица закон. Съгласно чл. 2 ЗЗДт дете е всяко физическо лице до навършването на 18 години, чиято закрила /§ 1, т. 1 ДР ЗЗДт/ се основава на изрично изброени в чл. 3 ЗЗДт

принципи, конкретно - отглеждане на детето в семейна среда, осигуряване най-добрия интерес на детето, специална закрила на дете в риск, грижа в съответствие с потребностите на детето; насърчаване на отговорното родителство; подкрепа на семейството /т. 2 - т. 4, т. 9, т. 11- т. 12/. Дете в риск е дете, за което съществува опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие /§ 1, т. 11, б. "в" ДР 33Дт/, каквото безспорно представлява М. Х. С.. Рискът е безспорно установен, а не е вероятен, и се изразява в родителското отчуждение между майка и дете, което безспорно влияе на психическото и нравственото му развитие. Затова и с издадената заповед се цели именно преодоляването на този риск. Този извод се налага предвид направените констатации и изводи на социалните работници относно психоемоционалното състояние на детето като цяло и в частност поддържаното и изразявано боязливо отношение към майката и притеснение от срещите с нея. В тази връзка следва да се отбележи, че опасността от увреждане на психическото, нравствено и социално развитие на детето в случая е обусловена от създадената ситуация, при която то израства и формира личностните си качества без участието на майката в неговото отглеждане и възпитание. Тези обстоятелства, преценени едновременно със специфичната възраст на детето, която по правило е свързана със значими физически, емоционални и психологически промени, налагат извода, че за него е налице необходимост от оказване на психологическа подкрепа за преодоляване на несигурността и стреса, породени от раздялата между родителите и развилите се впоследствие отношения между тях, включително свързани с упражняването на родителските права и полагането на грижи, за възстановяване на емоционалната връзка между детето и майка му. Родителите, настойниците, попечителите или другите лица, които полагат грижи за дете, са длъжни да изпълняват предприетите мерки и да съдействат при осъществяването на дейностите по закрила на детето /чл. 8, ал. 6 ЗЗДт във връзка с § 1, т. 7 ППЗЗДт/. Целта е да са защитени и гарантирани основните права на детето във всички сфери на обществения живот /чл. 1, ал. 2 ЗЗДт/. "Грижата" е съвкупност от всички действия, произтичащи от правата и задълженията на родителите, настойниците, попечителите и лицата, при които детето живее по силата на друго законно основание, за гарантиране на неговите права и защита на неговите интереси /§ 1, т. 6 ДР 33Дт/. Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие и на защита на неговите права и интереси /чл. 10, ал. 1 ЗЗДт/. Има се предвид и "най-добрият интерес на детето", представляващо преценка на: а) желанията и чувствата на детето; б) физическите, психическите и емоционалните потребности на детето; в) възрастта, пола, миналото и други характеристики на детето; г) опасността или вредата, която е причинена на детето или има вероятност да му бъде причинена; д) способността на родителите да се грижат за детето; е) последиците, които ще настъпят за детето при промяна на обстоятелствата; ж) други обстоятелства, имащи отношение към детето /§ 1, т. 5 ДР 33Дт/. С издадената заповед и при дадените обстоятелства ще се гарантира и запази най - висшият интерес на детето - да контактува и с двамата родители. В същия смисъл са постановени Решение № 9628 от 15.07.2020 г. по адм. дело № 12759/2019 г., VI отд. на ВАС, Решение № 15822/18.12.2018 г. по адм. д. № 11869/2018 г. и Решение № 1314/31.01.2019 г. по адм. д. № 9518/2018 г. на ВАС, шесто отделение. Този

интерес не може да се осигури в достатъчна степен от срещите му с психолог, нает от бащата, тъй като същият не е независим – от една страна, а от друга страна – самият баща не осъзнава и не смята за необходими срещите на детето с майката. Поради това процесната заповед е с два диспозитива – единият, който цели подкрепа на бащата в осъзнаването на важността и необходимостта на детето да контактува с майка си, който контакт не може да бъде заместен от бащата, независимо от грижите, които той полага за детето. Вторият, който цели подкрепа на детето, което повече от 2 год. не е виждало майка си, да възстанови емоционалната си връзка с нея и да изгради стабилни емоционални отношения. В случая се цели да бъдат защитени висшите интереси на детето, да бъдат гарантирани неговите права във всички сфери на обществения живот, както и да бъдат разширени възможностите му да води самостоятелен начин на живот. Налице са множество доказателства за влошени взаимоотношения между родителите на детето до степен, налагаща намесване на държавни институции относно възникнали между тях конфликти, основният от които се свежда до осъществяване на контакт между детето и майката, съобразно установения от съда режим на лични отношения. Действията, които са предприети, са с цел гарантиране на закрила, посредством която да се осигури на М. С. нормално физическо, умствено, нравствено и социално развитие. Безспорно е правото на всяко дете на лични контакти с двамата му родители, като наличието на конфликт между тях неминуемо води до засягане на правата и интересите на детето и се отразява негативно на неговото емоционално състояние и развитие. В тази посока са и задълженията, разписани в заповедта спрямо жалбоподателите с цел преодоляване на риска от родителско отчуждение. Тук е мястото да се посочи, че по делото са налице несъмнени данни за такова. Синдромът на родителско отчуждение е нарушение, характеризиращо се с комплекс от симптоми в резултат на процес, при който родителят трансформира възприятия и поведение от себе си върху детето си, насочени към разрушаване на неговата връзка с другия родител, докато техните чувства станат противоречиви на тези, които би трябвало да се очакват. Създава се отделна (единствена) взаимовръзка между детето и единия родител, като се отхвърля другият родител, което причинява тревожност, страх и нежелание на детето да се среща с родителя, с когото не живее /Решение № 1314/31.01.2019 г. по адм. д. № 9518/2018 г. на ВАС, шесто отделение/.

При липсата на съдействие от страна на жалбоподателя С. за преодоляване на съществуващите конфликти в интерес на детето, както и поради наличието на доказателства за неизпълнение на влезлия в сила съдебен акт, уреждащ личните контакти на детето и родителите му, административният орган е имал правото и задължението да предприеме мерките, които е намерил за целесъобразни. Само по този начин ще се осъществи активно участие и на двамата родители при отглеждане и възпитание на детето. Отказът на бащата за сътрудничество и готовност да изпълнява препоръките на социалните работници е предпоставка за издаването на процесната заповед. Подобно поведение на бащата, независимо от преценката на родителя за необходимостта на детето от грижи, възпитание, емоционално и нравствено развитие, социални контакти, е неприемливо от гледна точка на интересите на

детето и не съответства на неговите обективни потребности /решение № 309 от 09.01.2019 г. по адм. дело № 11293/2018 г., VI отд. на ВАС/.

Аргументите за законосъобразност на процесната заповед се подкрепят и от правата, които детето притежава на основание чл. 9, § 3 от Конвенцията за правата на детето, чл. 24, § 3 от Х. на основните права на Европейския съюз, а така също и чл. 124, ал. 2 от Семейния кодекс. Разпоредбите на чл. 122 и чл. 123 от Семейния кодекс установяват правото и задължението на родителя на упражняване на родителските права. Изложените правни доводи изцяло съответстват на мотивите в решението на Европейския съд по правата на човека по делото "А. и други срещу България". Това решение е обвързващо за страните - членки и трябва да бъде съобразено от тях. В горното решение са изведени приложимите общи принципи, които засягат ролята на държавата за закрила на отношенията между родители и децата им, които са очертани в решенията на Съда по редица дела (вж. *E. v. S.*, 22 юни 1989 г., § 71 Серия А № 156; *O. v. S.* (no. 2), 27 ноември 1992 г., § 90, Серия А № 250; *H. v. F.*, 23 септември 1994 г., § 55, Серия А № 299-А; *I. -Z. v. R.*, № 31679/96, § 94, ЕСПЧ 2000-I; *S. N. v. P.*, № 61173/08, §§ 66-69, 22 май 2012 г.). Същината на тези принципи е, че предвид факта, че отношенията между родители и деца са защитени по чл. 8 ЕКПЧ и понятието за семеен живот, невъзможността на лицата да поддържат тези отношения изисква действия от властите, в съответствие с позитивните задължения да предприемат мерки да съберат отново или да помогнат за възстановяването на отношенията между дете и родител (вж. *E.*, § 71; *O.* (no. 2), § 90; и *I. -Z.*, § 94, всички цитирани по-горе). Естеството и степента на подготовката зависи от обстоятелствата на всеки случай. Според практиката на Европейския съд по правата на човека задължението за прилагане на принуда в тази област трябва да бъде ограничено, тъй като трябва да бъдат взети предвид интересите, както и правата и свободите на всички засегнати лица и по-конкретно най-добрият интерес на детето (вж. *H.*, § 58, и *I. -Z.*, § 94, и двете цитирани по-горе). Решаващият аспект и това, което Съдът е призован да прецени, е дали националните власти са предприели всички необходими стъпки, които може разумно да се изискват при дадените обстоятелства, с цел да се позволи на засегнатите лица да се съберат отново и да запазят отношенията помежду си (вж. *Kshņ v. the C. R.*, no. 26634/03, § 85, 9 януари 2007 г.). Така вж. решение № 15254 от 12.11.2019 г. по адм. дело № 9985/2019 г., VI отд. на ВАС, Решение № 1314/31.01.2019 г. по адм. д. № 9518/2018 г. на ВАС, шесто отделение и др.

Предприетата мярка дава превес на интереса на детето спрямо желанията и интересите на неговите родители. Вярно е, че жалбоподателят С. е добър и всеотдаен родител, който е положил много усилия за изграждане на близост с дъщеря си, но за правилното и пълноценно възпитание на детето е необходимо връзката между него и майката да не бъде прекъсвана /така, вж. решение № 14411 от 28.11.2017 г. по адм. дело № 7234/2017 г., VI отд. на ВАС/. Целта е да се съдейства за реализиране на срещите между майката и детето, като се препятства рискът от родителско отчуждение и с оглед психоемоционалното си развитие детето да получи грижа и положителни преживявания с двамата си родители, т. е. да се преустанови

съществуващото емоционално напрежение между отсъстващия родител и детето в риск, за което обстоятелство са представени доказателства и се твърди, че е резултат от поведението на бащата, и едновременно с това да се осигури превенция за евентуална повторяемост на подобни ситуации в бъдеще, които биха могли да рефлектират негативно върху детето.

В заключение съдът приема, че заповед № ЗД/Д-С-СЛ-001 от 17.03.2021г. на ид директора на дирекция „Социално подпомагане“- С. е законосъобразен административен акт, като издаден от компетентен административен орган, в установената форма и при спазване на административнопроизводствените правила, в съответствие с материалния закон и неговата цел, поради което жалбата следва да бъде отхвърлена като неоснователна.

При този изход на спора на ответника се дължат разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 200 лв. съгласно чл. 78, ал.8 от ГПК във връзка с чл. 37, ал.1 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, 41-и състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Х. Х. С. – лично и като законен представител на дъщеря му М. Х. С., срещу заповед № ЗД/Д-С-СЛ-001 от 17.03.2021г. на ид директора на дирекция „Социално подпомагане“- С..

ОСЪЖДА Х. Х. С. да заплати на дирекция „Социално подпомагане“- С. сумата от 200лв. юрисконсултско възнаграждение.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14 - дневен срок от съобщаването му чрез Административен съд София - град пред Върховния административен съд на Република България.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл. 137 АПК.

Съдия: